

Savjeti za sprječavanje krađa na poslu

Zloupotrebe na poslu

2. dio

Na radnom je mjestu sve više zloupotreba u privatne svrhe, što pada na račun tvrtke.

Krunoslav Čosić, dipl. ing.

INTERNET I IGRICE

Računala su, osim za posao, projektirana i za zabavu. Popularni *Solitaire* sigurno je na prvom mjestu uredskih računalnih igrica. U posljednje su vrijeme sve popularnije igrice putem

Interneta, pri čemu se ne radi o igrama poput utrka automobilima, pucanja u protivnike, nego je riječ o logičkim igricama koje nemaju grafički izgled koji odaje dojam da se djelatnik igra na poslu.

Internet i elektronska pošta dio su svakodnevice većine radnika na poslu. Čitanje najnovijih vijesti na Internet portalima, zabavne stranice, stranice za odrasle osobe, praćenje sportskih stranica i kladionica, samo su dio za posao nebitnih sadržaja koje nudi Internet. Čak je i provjeravanje privatnih *e-mailova* zloupotreba za vrijeme radnog vremena.

Nadalje, mnogi djelatnici ne mogu odoljeti prosljeđivanju (navodno?!) **humanih mailova** u kojima se javnost obavještava o dječaku ili djevojčici koji su nestali ili pak trebaju novčanu pomoć za operaciju. Na žalost, istina je u većini slučajeva u potpunosti suprotna – iskorištava se fotografija nestale ili oboljele djece, a tekst je izmišljen. Takvi se *mailovi* koriste za skupljanje aktivnih *e-mail* adresa koje se kasnije koriste za *spam*-anje i slanje virusa.

Zabavni mailovi s vicevima i različitim zabavnim sadržajima koji govore kako je život lijep gotovo se svakodnevno šalju između djelatnika tvrtki.

Portali za komunikaciju poput Iskriće te razni drugi *chat* servisi osmišljeni su kako bi samci imali društvo, pa makar i preko Interneta. Ili pak pronašli srodnu dušu za druženja ozbiljnije i manje ozbiljne naravi. *Chat* danas predstavlja ozbiljan problem u tvrtkama jer nadređeni nemaju stalan nadzor nad djelatnicima. Stoga povremeno provjerite što vaši djelatnici rade na Internetu. Za vrijeme radnog vremena mnogi skidaju glazbu što je također gubitak vremena.

UREDSKA OPREMA

Tvrtke puno novca troše na uredsku opremu kao što su papir za printanje i kopiranje, spajalice, blokovi za pisanje, olovke, toner za printanje, CD i DVD mediji za spremanje podataka... Sve to može završiti i u djelatnikovom džepu. Iako vrijednost nije velika, ipak se radi o zloupotrebi na koju rijetko koja tvrtka obraća pozornost.

Roditelji tako ne moraju djeci kupovati olovke i blokove za pisanje, ne moraju plaćati kopiranje dječjih knjiga nego to naprave u tvrtci, ne moraju kupovati printer i toner nego sve printaju na poslu. Sve se nalazi u skladištima, ormarima i ladicama tvrtke. Samo treba ispružiti ruku i uzeti.

SASTANCI I PUTOVANJA

Djelatnik svojem šefu izjavljuje da danas u 15 sati ima sastanak. Međutim, ode li dje-

latnik zaista na sastanak, to gotovo nitko ne provjerava. Djelatnik sigurno u slučaju da želi lažirati odlazak na sastanak neće reći kako ide na sastanak kod klijenta kojega poslodavac dobro poznaje. Reći će da ide kod novog klijenta.

Ovo je zloupotreba koju je **teško kontrolirati**, isto kao i ručkove za koji se dobiju novci, ali ručak se ne održi s klijentom nego novac završi u džepu. Ako djelatnik mora pokazati račun, ručak je možda bio s bliskim prijateljem. Sve izgleda čisto, na kraju krajeva. A što je s **lažnim putovanjima**? Djelatnik doslovce može reći kako ide na sastanak u drugi grad ili državu, a u stvarnosti ide obavljati privatne stvari.

BOLOVANJE

“Ah, danas mi se baš ne ide na posao”. Poput one – “Ah, danas mi se ne ide u školu”. Česta misao koja svakom djelatniku padne na pamet. Da bi se ostvario ovaj cilj potrebno je – razboljeti se. Jer, poslodavcu sigurno putem telefona ne možete izjaviti da vam se danas ne dolazi na posao. Ali, da ste bolesni, to sigurno možete. Makar i niste. U tu svrhu služi bolovanje, koje se **često puta zloupotrebljava**. Poznajete doktoricu, ona vam otvori bolovanje i to je to.

I krećete se slobodno po gradu, obavljate privatne obaveze, možda planirate kupnju novog automobila pa morate obići desetak auto salona i razmotriti najbolju ponudu. Često se bolovanje uzima zbog obične glavobolje, sniženog tlaka. A da vas poslodavac kad ste na bolovanju ima pravo nazvati na kućni telefon i provjeriti da li se zaista odmarate kod kuće? Što mislite o toj ideji? Ovakve su provjere bolovanja već postale praksa u nekim europskim zemljama. Bolovanja koštaju i to jako puno, bolje da vam ne kažemo koliko, jer bi vas mogla zaboljeti glava od brojke pa biste mogli zažaliti bolovanje.

RAČUNALO

Mnoge tvrtke imaju baze podataka koje se nikako ne bi smjele iznijeti izvan tvrt-

Youtube servis koji je jako popularan, nudi bezbroj video zapisa i tako djelatnike dovodi u napast da ih svaki dan pregledavaju i šalju linkove prijateljima.

ke (podaci o klijentima, poslovima, e-mail adrese, telefonski brojevi...). Stoga su u pravilu računala na kojima postoje takve baze ili koja pak imaju mogućnost pristupa takvim bazama bez uređaja za snimanje CD-a i DVD-a (pržilica). Dok nisu postojali **USB flash diskovi** nije bilo opasnosti od krađe podataka jer su diskete premale kapacitetom.

Blogovi su danas vrlo popularni, a pišu ih i djelatnici i direktori. Međutim, iako su mnogi **blogeri** nepotpisani i ne zna se tko iza njih stoji, ponekad se neke napisane stvari ipak mogu shvatiti i prepoznati možda baš vašeg djelatnika ili vašu tvrtku u **blogu** koji opisuje situacije koje ne želite da izađu u javnost.

Puno zaposlenika gotovo svakodnevno kasni na posao po 10-15 minuta. Ne izgleda puno, pa što je 15 minuta sigurno pomisle zaposlenici, ali da je djelatnik koji kasni poslodavac, pitanje je bi li svojim djelatnicima dopustio takvo ponašanje.

Smijemo li vas pitati koliko zaista traje

Savjeti Poslovnog savjetnika

1. Da biste sačuvali uredski materijal, izračunajte koliko godišnje trošite na njega i usporedite izračunate vrijednosti.
2. Iznenadite djelatnika prijedlogom da biste mogli zajedno ići na sastanak ili putovanje.
3. Ako je djelatnik bolestan, zašto ga ne biste nazvali kod kuće i pitali ga kako mu je.
4. Maksimalno zaštitite baze podataka koje ste dugo vremena stvarali.
5. U teškim trenucima treba biti osjećajan, ali i poslovan.

Ukoliko u History odjeljku Internet pretraživača ne nadete ništa, to znači samo jedno – da djelatnik posjećuje Internet stranice za koje ne želi da se sazna. Odnosno, nešto skriva.

vaša pauza na poslu? Pola sata? Ili možda 45 minuta? Niti jedan poslodavac ne koristi stopericu, a možda bi trebao?!

SUZE I EMOTIVNI ISPADI

Emocije i privatni problemi u obitelji mogu

biti zloupotrebjeni na poslu. Svjedoci smo različitih stvarnih situacija – maltretiranje supružnika kod kuće, bolesti djece, rastava brakova.

Dolaze li djelatnici na posao uplakani, tužni, rastreseni tada im treba odati razumijevanje, ali i dati do znanja da posao i emocije baš ne idu zajedno. Na kraju posao trpi. Teško je ne spomenuti i da mnogi djelatnici koriste suze za svoje vlastite ciljeve, što je ponekad teško prepoznati. ☹

Pojava USB diskova tvrtkama je donijela velike probleme zbog potencijalne krađe podataka. Jednog dana, kada djelatnik ode iz tvrtke, tim podacima može čak i ucjenjivati tvrtku.

T · Mobile ·
tako blizu

Osnovna terenska oprema.

Nokia 6120
classic

1 kn

Za nositelja ugovora
uz Flex Team 500

PC kartica

1 kn

uz Mobile
Internet 1000

Svaki mjesec

3000 MB
1 kn

uz Flex Team & Mobile Internet 1000

Ured za van. Razgovori i bežični internet.

Odaberite kombinaciju Flex Team tarifnih paketa i Mobile Interneta koja vam najbolje odgovara i unaprijedite svoju poslovnu komunikaciju vrhunskom terenskom opremom - mobilom za 1 kunu, PC karticom za prijenosno računalo za 1 kunu i prijenosom podataka do 3000 MB za samo 1 kunu mjesečno.

Ponude vrijede u promotivnom razdoblju do 31.12.2007. ili do isteka zaliha, uz potpisivanje ugovora na 24 mjeseca. Prijenos podataka za 1 kn vrijedi za 6 obračunskih razdoblja od dana potpisivanja pretplatničkog ugovora. Prijenos podataka iz inozemstva (roaming) u BlackBerry rješenjima i Mobile Internet tarifnim modelima naplaćuje se prema službenom cjeniku T-Mobile Hrvatska d.o.o. Za više informacija posjetite www.t-mobile.hr, nazovite besplatni telefon 0800 1550 ili kontaktirajte Službu za poslovne korisnike na broj 098 1500.